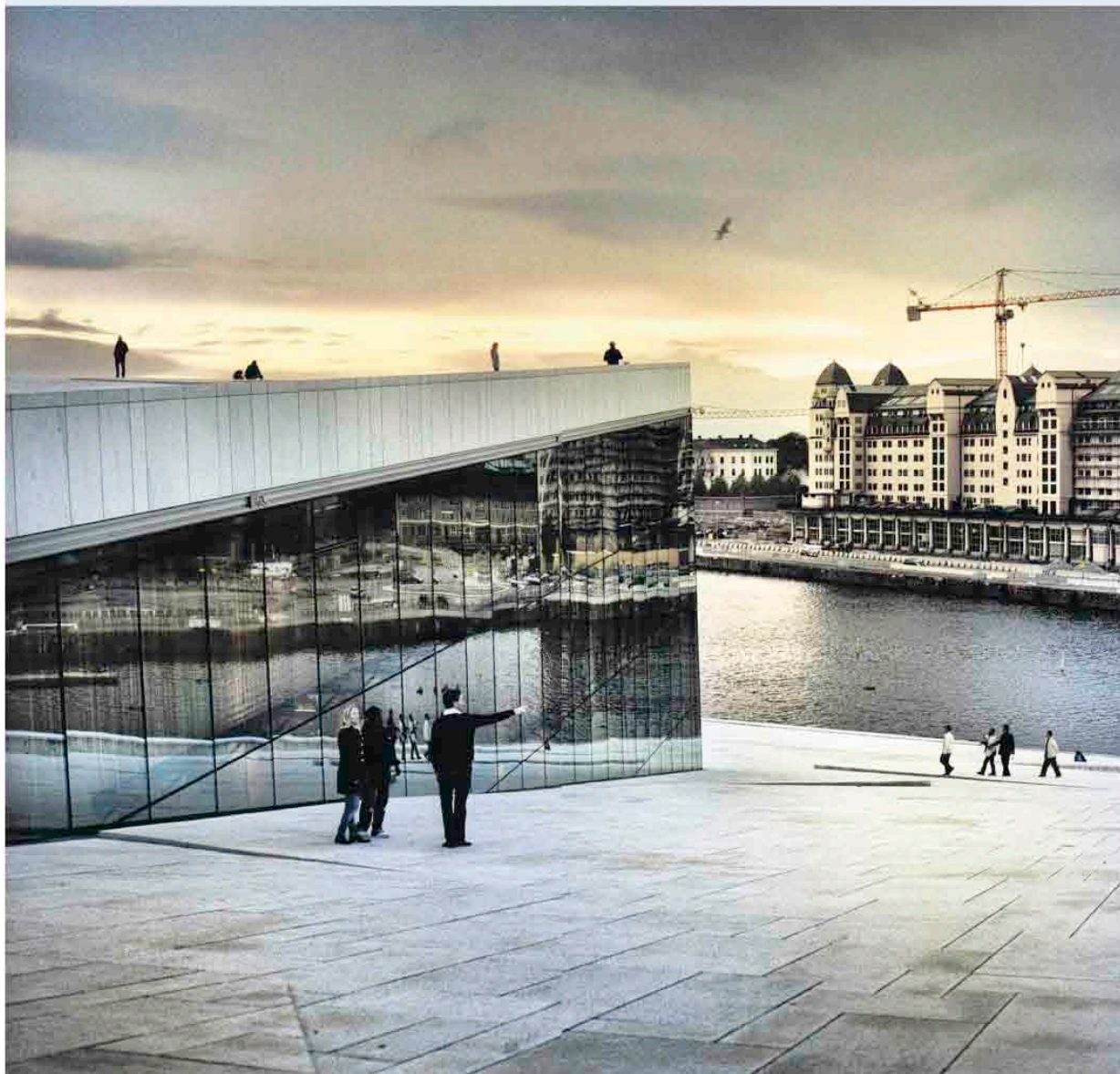


Noorwegen

Noorwegen behoort dankzij de olie tot rijkste landen ter wereld. Op de foto

het hypermoderne operagebouw in Oslo.

FOTO ALFREDO CALIZ, HH

Hoge olie-inkomsten baren Noren zorgen

■ Andere sectoren zien personeel vertrekken

Eric Fokke
Oslo

Het oliegeld stróómt Noorwegen binnen. Dat is prettig, maar creëert ook zorgen om een tweedeling binnen de Noorse industrie, toestroom van immigranten en woningprijzen die door het plafond gaan.

Eind augustus meldde het Noorse Statoil een nieuwe olievondst nabij het Johan Sverdrup-veld in de Noordzee. Het gaat om een voorraad die omgerekend 160 tot 312 miljard euro oplevert. Na jaren van zorg over het uitblijven van grote vondsten, heerst weer een jubelstemming in de Statoil-kantoren.

Krantenkoppen in de dagen daarna temperden de vreugde: "Torenhoge woningprijzen en velen de bijstand in", 'Olie-boom kan stijgende immigratie naar Noorwegen veroorzaken' en 'Extreme tweedeling in de Noorse industrie'. Er zijn politici die als het gaat om de olie-industrie op de rem willen trappen. "Is de economie te sterk, onze toekomst te makkelijk?", vroeg Statoil-baas Helge Lund tijdens een conferentie, vorige week. "In andere landen zouden zulke vragen als een grap worden beschouwd."

Wat Lund betreft is er geen sprake van afremmen. Ook premier Jens Stoltenberg piekert daar niet over. Van Finn Langeland van de werkgeversorganisatie Norsk Industrie hoeft dat ook niet, maar ook hij is zorgelijk. "De olie-industrie biedt de hoogste salarissen en pakt de beste mensen. Daar is door andere bedrijven niet tegen te concurreren. De weggebouwer die een ingenieur nodig heeft om een brug te bouwen, heeft het nakijken", aldus Langeland.

Ingenieurs in de Noorse olie-industrie zouden de bestbetaalde ter wereld zijn. Jens Schei Hansen van de vakbond-koepel LO: "De uitdaging om de industrie op het vasteland overeind te houden, wordt steeds groter. We proberen ook in andere sectoren hogere en dus concurrerende lonen te krijgen, maar moeten oppassen dat die niet zo sterk stijgen dat ze de export nadelig beïnvloeden. We hebben al bedrijven naar het buitenland zien vertrekken, omdat de loonkosten te hoog zijn."

Aan de andere kant komen veel immigranten naar Noorwegen, land van melk en honing. "Dat zijn lang niet altijd de mensen die in goedbetaalde banen rollen", zegt professor

■ 'Huizenprijzen stijgen tot in de hemel'

Grete Brochmann. Dat kan problemen geven."

In Noorwegen zijn de inkomensverschillen nooit bijzonder groot geweest, maar de kloof wordt breder. Brochmann: "We hoeven niet perse bang te zijn voor een toekomstige klassenstrijd, maar het stemt wel tot nadenken. Het zijn ontwikkelingen die tot een breuk zouden kunnen leiden met de samenleving die we kennen."

De huizenprijzen stijgen tot in de

Oliefonds

Noorwegen verzamelt olie-inkomsten in het Oliefonds en investeert die wereldwijd. Per Noor zit daar omgerekend ongeveer 100.000 euro in en het fonds is één van de grootste, zo niet het grootste investeringsfonds ter wereld. Het fonds bevatte gistermiddag 3.750.898.125.133 Noorse kronen, zo'n 504 miljard euro. Zo'n bom geld genereert zelf al zoveel inkomsten, dat volgens sommige deskundigen Noorwegen zich ook geen zorgen hoeft te maken mocht de olie ooit opraken.

hemel, ziet professor Rognar Torvik. "De vraag naar huizen is groot en wie geld heeft, komt aan bod. Starters en lage inkomens hebben het moeilijk. Je kunt van alles importeren, maar voor grond en huizen moet je in Noorwegen zelf zijn en de prijzen schieten omhoog."

Dat met het oliegeld de welvaartsstaat gefinancierd kan worden, vindt iedereen een zegen. Toch moet de politiek scherp blijven. Langeland: "Met nog geen 3 procent hebben we de laagste werkloosheid van Europa. Maar daarin zijn niet meegerekend de 700.000 mensen – op een bevolking van vijf miljoen – die niet geschikt geacht worden om te werken." Torvik: "Het aantal gewerkte uren loopt terug. Je ziet signalen dat mensen het wel makkelijk vinden gesubsidieerd thuis te zitten."

Een economie die te afhankelijk is van olie, is ook kwetsbaar, waarschuwt Torvik. "Op zich is een hoger inkomen voor iedereen goed nieuws. Zolang de olieprijs hoog is, gaat dat goed. Maar het risico bestaat dat dat die prijs een keertje daalt. Het wordt een uitdaging dat risico te lijf te gaan."